

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt onsdag den 8. januar 2020

Sag 128/2019

Advokat Jannik Isidor kærer salærafgørelse i sagen:

A

(advokat Jannik Isidor)

mod

Kommune X

(selv)

I tidligere instanser er truffet afgørelse af Retten i Grønland den 18. januar 2018 (BS 548/2017) og af Grønlands Landsret den 13. april 2018 (A 014/18).

Højesteret har modtaget sagen i september 2019.

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Vibeke Rønne, Lars Hjortnæs, Oliver Talevski, Lars Apostoli og Jørgen Steen Sørensen.

Påstande mv.

Advokat Jannik Isidor har nedlagt påstand om, at han skal tilkendes et salær på 32.000 kr.

Grønlands Landsret har henholdt sig til sin afgørelse.

Sagsfremstilling

Den 4. maj 2017 fik A fri proces til en retssag mod Kommune X.

Ved stævning af 28. juli 2017 fra advokat Jannik Isidor, der var beskikket for hende, nedlagde A påstand om, at kommunen skulle betale 119.865 kr. med procesrente. Hun gjorde bl.a.

gældende, at hun var blevet afskediget som følge af graviditet og barselsorlov, og at dette var i strid med lov om ligestilling af mænd og kvinder. Beløbet var opgjort som godtgørelse svarende til 9 måneders løn (107.878,50 kr.) og løn i opsigelsesperioden (11.986,50 kr.).

Kommune X nedlagde påstand om frifindelse. Kommunen bestred, at A var blevet afskediget på grund af graviditet og barselsorlov, og anførte, at afskedigelsen skyldtes misligholdelse af ansættelsesforholdet.

Den 4. januar 2018 meddelte advokat Jannik Isidor Retten i Grønland, at parterne havde indgået forlig, således at Kommune X skulle betale 50.000 kr. til A. Ifølge forliget var det overladt til Retten i Grønland at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

Samtidig indstillede advokat Jannik Isidor til Retten i Grønland, at han skulle tilkendes et salær på 32.000 kr. Han anførte bl.a., at han havde registreret ca. 15 ½ timer i tidsforbrug på sagen.

Den 18. januar 2018 fastsatte Retten i Grønland salæret til advokat Jannik Isidor til 12.000 kr. Af rettens begrundelse fremgår:

”Retten har ved fastsættelse af salæret lagt til grund, at sagsgenstanden udgør forligsbeløbet, da dette beløb er det eneste objektivt konstaterbare beløb i sagen. Retten skal ved fastsættelsen af sagsomkostninger tage udgangspunkt i de vejledende salærtakster, der anvendes ved fastsættelsen af sagsomkostninger, men således, at der tillige kan tages hensyn til det opnåede resultat, sagens beskaffenhed og arbejdets omfang, jf. U.1999.1414/2.

Salæret fastsættes med udgangspunkt i, at advokaten tilkendes 2/3 af det salær, som advokaten ville være blevet tilkendt, såfremt sagen var blevet hovedforhandlet, idet retten lægger til grund, at advokatens arbejde ligger udover det arbejde, som medgår i en almindelig inkassosag, at forberedelsen er næsten afsluttet, og at sagen først tæt på sagens hovedforhandling er blevet forligt.

Salæret for proceduresager med en sagsgenstand på 50.000 kr. fastsættes i intervallet 10.000-18.000 kr.

Da advokatens arbejde må formodes at have haft et vist omfang, fastsættes salæret med udgangspunkt i den øvre del af intervallet nemlig 18.000 kr. Salæret fastsættes herefter til 2/3 af dette beløb svarende til 12.000 kr.”

Advokat Jannik Isidor kærede Retten i Grønlands afgørelse til Grønlands Landsret.

Den 13. april 2018 forhøjede Grønlands Landsret salæret til advokat Jannik Isidor til 18.000 kr. I landsrettens begrundelse hedder det:

”Salæret til en beskikket advokat, hvis klient har fået meddelt fri proces, fastsættes med udgangspunkt i de vejledende salærtakster, der anvendes ved fastsættelsen af sagsomkostninger. Ved fastsættelsen af salæret skal der tillige tages hensyn til det opnåede resultat, sagens beskaffenhed og arbejdets omfang.

Når en sag forliges sent i forberedelsen eller efter forberedelsens afslutning, fastsættes sagsomkostningerne efter en vurdering af sagens værdi og den vindende parts advokats arbejde med sagen, til mellem 1/3 og 2/3 af proceduresalæret.

Retten i Grønland har i nærværende sag vurderet sagens værdi til at udgøre forligsbeløbet på 50.000,- kr., hvilket er sket med henvisning til, at der oprindeligt er stævnet for et betydeligt højere beløb, hvorfor sagsøger må anses som den tabende part i sagen.

Landsretten finder ikke grundlag for at tilsidesætte vurderingen og udgangspunktet for advokatens salær bør derfor være det af Retten i Grønland anførte interval mellem 10.000 – 18.000 kr.

Henset til, at advokat Jannik Isidor, trods modpartens oprindelige stillingtagen i sagen, har forliget denne og henset til, at advokaten har haft et forøget tidsforbrug i sagen på omkring 15 timer, findes en skønsmæssig forhøjelse af salæret at være berettiget.

Landsretten fastsætter derfor salæret til advokat Jannik Isidor til 18.000,- kr.”

Anbringender

Advokat Jannik Isidor har anført navnlig, at der har været et øget tidsforbrug i sagen, bl.a. med indgåelse af forlig. Der har ikke været unødigt tidsforbrug.

Salæret skal fastsættes under hensyntagen til det påstævnte beløb på 119.865 kr. Dette har bl.a. støtte i Østre Landsrets kendelse af 12. maj 2010 (UfR 2010.2347). Salæret skal derfor fastsættes med udgangspunkt i en sagsværdi i intervallet 50.001-200.000 kr., og det fører til et salær i niveauet 11.000-37.000 kr. Salæret kan passende fastsættes til 32.000 kr.

Retsgrundlag

Retsplejelov for Grønland

Regler om fri proces i grønlandsk retspleje findes i retsplejelov for Grønland (lovbekendtgørelse nr. 1581 af 13. december 2016). Lovens § 261, stk. 1, har følgende ordlyd:

”§ 261. Den beskikkede rettergangsfuldmægtig har krav på et passende salær og godtgørelse for udlæg.”

Af forarbejderne til bestemmelsen (Folketingstidende 2007-2008, 2. samling, Tillæg A, Lovforslag nr. L 34) fremgår bl.a.:

”Efter stk. 1 har den beskikkede rettergangsfuldmægtig krav på et passende salær samt godtgørelse for udlæg. Salæret foreslås som udgangspunkt fastsat som i tilfælde, hvor der ikke er meddelt fri proces. Det kan dog ikke udelukkes, at den beskikkede rettergangsfuldmægtigs tidsforbrug i sagen bør spille en noget større rolle for fastsættelsen af vederlaget, end det ellers er tilfældet, jf. herved betænkningens afsnit IX, kap. 5.3.1.”

Lovforslaget byggede på betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen, afgivet af Den Grønlandske Retsvæsenkommission.

Af betænkningens afsnit IX, kapitel 5.3.1., fremgår bl.a. (side 481 ff.):

”Når bortses fra kravet om, at fri proces alene kan bevilges, hvor en part skønnes at have behov for juridisk bistand, foreslås det, at reglerne udformes svarende til reglerne i den danske retsplejelovs kapitel 31.

...

Det vederlag, som i medfør af den fri proces skal tilkomme partens rettergangsfuldmægtig, foreslås som udgangspunkt fastsat på samme måde som i tilfælde, hvor der ikke er meddelt fri proces, jf. herved kap. 4.2.6. ovenfor. Dette er en mindre ændring i forhold til i dag, jf. herved pkt. 5.2.1. ovenfor. Det kan dog ikke afvises, at den beskikkede rettergangsfuldmægtigs tidsforbrug i sagen kan spille en noget større rolle for vederlagsfastsættelsen, end det ellers er tilfældet. Dette skyldes navnlig, at den beskikkede rettergangsfuldmægtig ikke som i andre tilfælde kan kræve betaling af parten for det arbejde, der måtte overstige det af retten fastsatte salær. Vederlagsfastsættelsen bør således ske under rimelig hensyntagen til, at den beskikkede rettergangsfuldmægtig får en passende honorering for det nødvendige arbejde, som er udført.”

Den danske retsplejelov

Retsplejelovens § 334, stk. 2, har følgende ordlyd:

”Stk. 2. Der tilkommer den beskikkede advokat et passende salær samt godtgørelse for udlæg, herunder rejseudgifter, som advokaten med føje har haft i forbindelse med hvervet, jf. dog § 333, stk. 1, 2. pkt.”

Bestemmelsen fik sin nuværende ordlyd ved lov nr. 554 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces).

Af forarbejderne til bestemmelsen (Folketingstidende 2004-2005, 2. samling, Tillæg A, Lovforslag nr. L 132) fremgår bl.a.:

” 4. Fri proces

4.1. Gældende ret

...

4.1.5. Der tilkommer den beskikkede advokat et passende salær, jf. retsplejelovens § 336 c, stk. 1. Efter retspraksis fastsættes vederlaget til den beskikkede advokat med udgangspunkt i landsretternes vejledende takster for tilkendelse af sagsomkostninger, der bygger på sagsgenstandens værdi, idet der dog tillige kan tages hensyn til det opnåede resultat, sagens beskaffenhed og arbejdets omfang, jf. Højesterets afgørelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1999 side 1414.

...

4.3. Justitsministeriets overvejelser

...

Justitsministeriet er enig med Retsplejerådet i, at salæret til en beskikket advokat bør udmåles til det samme beløb, som en part, der tilkendes fulde sagsomkostninger, vil få tilkendt til dækning af udgifter til advokatbistand, jf. herom pkt. 2.3.3 ovenfor. Justitsministeriet kan således tilslutte sig, at der fremover ikke bør være forskel på salæret til en beskikket advokat og det beløb, som den pågældende part ville have fået tilkendt i fulde sagsomkostninger til dækning af udgifter til advokatbistand, hvis parten ikke havde haft fri proces. Justitsministeriet er også enig i, at et sådant salær vil have en størrelse, der giver mulighed for at føre retssagen på fuldt forsvarlig måde, og at det ikke bør have betydning for fri proces-ordningen, at en modpart, der ikke har fri proces, eventuelt betaler sin advokat et højere salær.”

I Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om adgang til domstolene – reform af den civile retspleje III hedder det bl.a. (side 377):

”Efter Retsplejerådets opfattelse bør salæret til en beskikket advokat principielt udmåles til det samme beløb, som en part, der tilkendes fulde sagsomkostninger, vil få tilkendt til dækning af advokatsalær...

...

Retsplejerådet er opmærksom på, at der hidtil muligvis i visse sager har været en diskrepans mellem de principielle udsagn om udmålingen af salær til beskikkede advokat, som Højesteret har fremsat (senest i UfR 1999.1414 H), og de salærer, som konkret er blevet udmålt ved byretterne og landsretterne. Det har muligvis hidtil været sådan, at retterne i visse sager har følt, at en udmåling med udgangspunkt i taksterne, men med hensyntagen til det opnåede resultat, sagens beskaffenhed og arbejdets omfang ville føre til et urimeligt lavt vederlag til den beskikkede advokat.”

Højesterets kendelse af 26. marts 2007 (UfR 2007.1587) angår en sag, hvor lejerne i en udlejningsejendom – der havde fri proces – havde nedlagt påstand om, at det selskab, der ejede ejendommen, skulle overdrage den til en andelsboligforening, der var stiftet af lejerne. Lejerne fik medhold i landsretten, og landsretten tillagde den advokat, der var beskikket for dem, et salær på 350.000 kr. med tillæg af moms. Advokaten indbragte salærafgårelsen for Højesteret med påstand om, at salæret skulle forhøjes til 1.450.000 kr. med tillæg af moms.

Højesteret udtalte i kendelsen:

”Det er ved Højesterets kendelse af 27. maj 1999 (UfR 1999.1414/2) og i senere tilsvarende sager fastslået, at salær til en beskikket advokat i en civil sag i overensstemmelse med mangeårig praksis også efter ophævelsen af de vejledende takster i forhold mellem advokat og klient fortsat »bør fastsættes med udgangspunkt i de vejledende salærtakster, der anvendes ved fastsættelsen af sagsomkostninger, men således, at der - som hidtil - tillige kan tages hensyn til det opnåede resultat, sagens beskaffenhed og arbejdets omfang.«

Dette udgangspunkt gælder også efter ændringen i 2005 af retsplejelovens bestemmelser om sagsomkostninger.

Ved fastsættelsen af salær til den for lejerne i Bøgehaven 1-49 beskikkede advokat skal der således tages udgangspunkt i sagens værdi, men der må dog samtidig tages hensyn til det opnåede resultat for lejerne og den økonomiske betydning heraf, sagens karakter og arbejdets omfang. Efter en samlet vurdering finder Højesteret, at salæret skønsmæssigt bør forhøjes til 500.000 kr. plus moms.”

Højesterets begrundelse og resultat

Efter § 261, stk. 1, i retsplejelov for Grønland har den beskikkede rettergangsfuldmægtig krav på bl.a. et passende salær.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at salæret som udgangspunkt skal fastsættes som i tilfælde, hvor der ikke er meddelt fri proces. Det fremgår også, at det ikke kan udelukkes, at

den beskikkede rettergangsfuldmægtigs tidsforbrug i sagen bør spille en noget større rolle for fastsættelsen af vederlaget, end det ellers er tilfældet.

Højesteret finder, at den grønlandske ordning – i lighed med den danske – må forstås således, at der ved fastsættelsen af salær skal tages udgangspunkt i sagens værdi, men at der samtidig skal tages hensyn til bl.a. det opnåede resultat og arbejdets omfang, jf. herved Højesterets kendelse af 26. marts 2007 (UfR 2007.1587).

A nedlagde under sagen påstand om betaling af 119.865 kr., der udgør sagens værdi. Salæret til advokat Jannik Isidor må fastsættes med udgangspunkt i denne værdi. Ved forliget må hun anses for at have opnået anerkendelse af, at der var grundlag for at gøre krav gældende i anledning af afskedigelsen. Når endvidere henses til, at sagen er sluttet inden hovedforhandling, og til det i øvrigt oplyste om arbejdets omfang, finder Højesteret efter en samlet vurdering, at salæret passende kan fastsættes til 25.000 kr.

Thi bestemmes:

Salæret til advokat Jannik Isidor fastsættes til 25.000 kr.